

AINA YKKÖNEN

(ALANKOMAAT, SAKSA 2022)

Kuva: Pressimateriaali

Ohjaus: Camiel Schouwenaar

Käsikirjoitus: Job Tichelman & Camiel Schouwenaar

Kuvaus: Marc de Meijer

Näyttelijät: Maik Cillekens, Anouar Kasmi, Kailani Busker,
Mohamed Tijani

Dialogikieli: hollanti

Tekstityskieli: suomi

Kesto: 90 min

Ikäraja: 7

Synopsis: Dylanille jalkapallo on kaikki kaikessa ja hän haluaa olla paras pelaaja niin kentällä kuin ystäväporukassa. Kilpailuhenki kasvaa entisestään, kun nuorten eteen tulee mahdollisuus osallistua maanlaajuiseen futiskisaan. Elämä kuitenkin yllättää ja Dylan joutuu auto-onnettomuuteen ja pyörätuoliin. Uusi tilanne vaatii sopeutumista niin fyysisesti kuin henkisesti, mutta Dylan ei ole valmis luopumaan unelmistaan edes mahdottoman edessä.

Oppimateriaalin teemat: vammaisuus ja media, vammautuminen ja oma elämä, vammautuminen ja lähipiiri

Soveltuvat oppiaineet: äidinkieli ja kirjallisuus, terveystieto, elämäntutkimustieto, kuvataide

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet: ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Oppimateriaali on tuotettu yhteistyössä Tatu ry:n kanssa

OPPIMATERIAALIN TEEMAKOKONAISUUDET JA TEHTÄVÄT

VAMMAISUUS JA MEDIA

Elokuvassa tutustutaan Dylaniin, joka harrastaa intohimoisesti jalkapalloa ja haluaa tulla tässä maailmantähdeksi. Dylanin kilpailuvietti on korkealla eikä hän ujustele kilpailla kaverienkaan kesken. Kaikki kuitenkin muuttuu vammautumisen myötä.

- Miten kuvailisit Dylania ihmisenä, minkälainen hän on luonteeltaan? Keitä ystäviä hänellä on? Miten hän tulee toimeen muiden kanssa? Entä miten hän tulee toimeen vanhempiensa kanssa?
- Miten muiden suhtautuminen Dylaniin muuttuu vammautumisen myötä? Miten häntä kohdellaan eri tilanteissa? Miten taas Dylan suhtautuu samaansa kohteluun?

Perinteisellä medialla on keskeinen rooli tiedon välittäjänä, osana julkista keskustelua ja näkökulmien valitsijana. Tiedonvälittäjän asema korostuu aiheissa, jotka eivät ole yleisölle tuttuja. Median luoma kuva vammaisuudesta ja vammaisista ihmisistä on merkityksellinen muun muassa siksi, että moni muodostaa kuvansa vammaisuudesta täysin median kautta saatujen mielikuvien perusteella.

POHDITTAVAKSI:

- Miten sinun kokemuksesi mukaan vammaiset ihmiset yleensä esitetään mediassa? Nouseeko jokin vammaityyppi erityisesti esille? Miten vammaiset esitetään kuvissa, entä miten heistä kirjoitetaan?
- Millaisia mielikuvia sinulla on tai on ollut vammaisen ihmisen elämästä? Poikkesiko elokuvan esittämä kuva sinun käsityksestäsi? Tuliko sinulle elokuvasta uusia oivalluksia sen suhteen, millaista elämää vammaisen ihminen voi elää?

Lisätietoa: Vammaisuuden stereotypit mediassa hidastavat vammaisten ihmisten oikeuksien toteutumista | Yhdenvertaisuusvaltuutettu ([syrjinta.fi](https://www.syrjinta.fi))

VAMMAUTUMINEN JA OMA ELÄMÄ

Dylanin on vaikea hyväksyä vammautumistaan, ja ennen kaikkea sitä, ettei hän pysty enää tekemään asioita niin kuin ennen. Jalkapallon pelaaminen jää sivuun, kun arkikin tuottaa yllättäviä haasteita. Dylanin tunteet kuohuvat, paikoin läikkyvät yli. Lähipiiri yrittää auttaa Dylania parhaimpansa mukaan, mikä entisestään turhauttaa ja suututtaa Dylania.

- Minkälaisiin tilanteisiin Dylan ajautuu vammautumisen myötä? Miten vammautuminen nousee tilanteissa esille? Nouseeko jokin kohtaaminen tai kohtaaminen elokuvassa erityisesti mieleen?
- Miten Dylan itse kokee oman tilanteensa? Miten Dylan näyttää vai vakuuttelee muille, että hän vielä pystyy kaikkeen kuten ennenkin?

Vammautuminen muuttaa usein nuoren elämän täysin. Menetetty taidot ja muuttunut arki hämmentävät ja surettavat nuorta. Tämä voi näkyä mm. mielialan laskuna tai käyttäytymisen muutoksina. Nuori tarvitsee tietoa omasta tilanteesta sekä mahdollisuutta käydä läpi tapahtunutta. Tärkeää on realistisen tiedon saaminen omasta vammasta, sen vaikutuksista arkeen ja tulevaisuuden suunnitelmiin, mutta myös toivon ja mahdollisuuksien vaaliminen ja esiin tuominen. Nuoret toivovat, että heidät huomioidaan edelleen omana itsenään ja tuetaan

mahdollisuuksien mukaan osallistumaan itselle tärkeisiin arjen toimiin. Nuori on edelleen ensisijaisesti nuori ja haluaa usein miten samoja asioita kuin ikätoverinsa. Ikätovereiden kanssa olemisen lisäksi muiden vammautuneiden nuorten tapaaminen on tärkeää, ja tätä kutsutaan vertaistueksi.

POHDITTAVAKSI:

- Miten kuvaisit Dylan matkaa vammautumisesta elokuvan loppukohtaukseen, jossa hän pelasi pyörätuolikorista? Mitkä kokemukset olivat sinun mielestäsi tärkeitä hänelle, että elokuvan loppuun tultaessa Dylan suhtautui tilanteeseensa eri tavalla?
- Pohtikaa seuraavien kommenttien kautta Dylanin elämänmuutosta. Mitä ajatuksia kommentit teissä herättävät? Keskustelkaa ryhmän kesken.

Vammautuneiden nuorten kommentteja elokuvasta:

"Omien rajojen etsimiseen vammautumisen jälkeen. Kuvas hyvin sitä "pystyn kaikkeen samaan kuin ennen vammautumista" -fillistä, jota varmasti moni (itse mukaan lukien) käy jossain määrin läpi. Ja lopulta löytyi oivallus siitä, että voi löytää uudella tapaa toteuttaa itseään ja unelmiaan. Vammautuminen ei ole maailmanloppu, vaikka muuttaakin asioita, täytyy vaan opetella, kokeilla ja etsiä!"
Vammautuneen nuoren aikuisen kommentti elokuvaan

"Elokuvasa nousi esiin myös, että vammautuneen on vaikea alkuun myöntää/hyväksyä asia ja hän käyttäytyy aluksi helposti tylästi. Omasta näkökulmasta osaan sanoa, että asian hyväksyntää ei helpota se, että koko ajan tuodaan esiin, että et enää pysty. Asiaa ei myöskään helpota, jos asiasta ei puhuta ja annetaan ymmärtää, että kyllä sä pystyt vielä joskus. Tärkeää olisikin tsemppata ja pilkkoa asiat paloihin. Vammautunutta voi auttaa hyväksymään tilanteen asettamalla aina todella pieniä steppejä kerrallaan mitkä pystyy saavuttamaan ja tsemppata ja tukea siinä. Jos vammautunut maalailee suuria haaveita, niin kuunnella se haave ja todeta, että mennään askel kerrallaan eteenpäin ja nyt voidaan keskittyä tähän ja palauttaa siihen lähimpään steppiin mihin juuri nyt on mahdollisuus edetä."
Vammautuneen nuoren aikuisen kommentti elokuvaan

VAMMAUTUMINEN JA LÄHIPIIRI

Dylanin vammautuminen vaikuttaa myös lähipiiriin. Siinä missä Dylan kamppailee omien tuntemustensa ja rajoitustensa kanssa, ajautuvat perhe ja ystävät yllättävien tilanteiden äärelle, ja kohtaamaan kysymyksiä, joihin heillä ei ole vastauksia.

- Miten kuvailisit Dylanin ystäväpiiriin suhtautumista vammautumiseen? Entä miten Dylanin perhe ottaa tilanteen vastaan, miten esimerkiksi Dylanin vanhemmat tukevat poikaansa?
- Minkälaiset haasteet nousevat esille lähipiirissä, kun he kohtaavat Dylanin eri tilanteissa, jotka eivät enää suju kuten ennen? Miten he esimerkiksi sanoittavat asiansa ja omat tunteensa? Entä miten selvittää tilanteista, missä vammaisuus on selkeästi esteenä?

Vanhempien ja kavereiden tuki on erittäin tärkeä silloin, kun nuori vammautuu. Myös läheiset ja kaverit tarvitsevat tietoa ja ymmärrystä. Kaikki vammautumisesta johtuvat kivut ja haasteet eivät näy päälle päin ja toisten on vaikea ymmärtää vammautuneen nuoren käyttäytymistä. Myös vanhemmille, muulle perheelle ja kavereille tulee tarjota keskusteluapua ammattilaisilta. Vertaistuki muilta saman kokeneilta on monen mielestä parasta tukea tässä tilanteessa.

POHDITTAVAKSI:

- Millaisia huomioita teit äidin ja isän suhtautumisessa Dylanin vammautumiseen? Entä kavereiden? Mitä tunteita nämä tilanteet herättivät sinussa?

Vammautuneen nuoren kommentti elokuvasta:

”Elokvassa näkyi kavereiden epä tietoisuus ja siitä nouseva pelko ja sitä kautta Dylanin tyykin kohtelu. Elämässä varmasti tapaturmien jälkeen menee ihmissuhteita poikki siksi, kun ei osata tai tiedetä miten kohdata toinen tai ei ymmärretä toisen muuttunutta elämäntilannetta. Kysyin siskolta, mikä sitä ois helpottanu ymmärtämään mua aikasemmin, niin sano, et se et oireista olis kerrottu enemmän ja mitä ne merkitsevät arjen toiminnoissa.”

Nuoren tapaturmaisesti vammautuneen aikuisen kommentti

- Oletko joskus itse ollut tilanteessa, missä olet auttanut vammaista henkilöä? Minkälaisesta tilanteesta oli kyse?
- Pohtikaa ryhmän kanssa, miten vammaiset ihmiset on huomioitu eri ympäristöissä. Miten esimerkiksi pyörätuolilla liikkuminen on huomioitu omassa koulussanne, entäpä opasteet huonokuuloiselle tai näköiselle? Miten taas sujuu vammaisen henkilön matkustaminen julkisilla liikennevälineillä tai asiointi ruokakaupassa? Voitte myös pohtia keinoja, miten vammaisten liikkumista ja asiointia voitaisiin parantaa eri ympäristöissä.

NÄHDYSTÄ KOETUKSI – MITÄ JÄI MIELEEN?

- Mitä elokuvasta jäi päällimmäisenä mieleen?
- Mistä pidit elokuvassa, mistä taas et pitänyt?
- Mikä oli elokuvan hauskin tai jännittävin kohtaus?
- Olivatko elokuvan henkilö hahmot samastuttavia tai uskottavia?
- Oliko elokuvassa kerrottu tarina selkeä ja helppo ymmärtää?
- Mitä mieltä olit elokuvan lopetuksesta?

ELOKUVAN PURKUTEHTÄVIÄ:

- Minkälaisia elokuvia katselet mielelläsi? Onko sinulla lempielokuvaa? Miten tämäokuva eroaa muista näkemistäsi elokuvista? Pohtikaa, miksi on tärkeää tehdä ja nähdä erilaisia elokuvia.
- Pohtikaa, mikä merkitys erilaisilla henkilö hahmoilla on elokuvassa. Ovatko päähenkilöt aina kilttejä ja kaiken osaavia? Miksi usein mukana on myös ilkeitä hahmoja? Minkälaisista hahmoista pidät itse eniten?
- Kirjoittakaa elokuvasta arvostelu. Pohtikaa, mitä asioita arvosteluissa nostetaan esille ja minkälainen on arvostelun kirjoitustyyli. Voitte toteuttaa arvostelun myös videona.

